

«Το σπίτι των προγόνων μου»

Το σπίτι του παππού και της γιαγιάς μου βρισκόταν στην Ειδομένη.

Ήταν ένα από τα πολλά προσφυγικά σπίτια, το οποίο άρχισε να χτίζεται το 1924 και τελείωσε πολλά χρόνια αργότερα. Αρχικά διαρρύθμισαν το κατοικήσιμο σπίτι με δυο δωμάτια δεξιά και αριστερά ενώ στην μέση ήταν ένας προθάλαμος και η εξώπορτα. Αργότερα πλαισιώθηκε με μια αποθήκη για τα καπνά που καλλιεργούσαν. Μετά, όταν σταμάτησαν να τα καλλιεργούν, αποφάσισαν να μετατρέψουν και την αποθήκη σε σπίτι, ενώ προέκτειναν προς την αυλή, με πρόσβαση στον δρόμο, μια ενιαία αποθήκη χωρισμένη σε δύο επιμέρους αυτόνομες αποθήκες.

Εξωτερικά δεν έμοιαζε με οικία. Ήταν μακρόστενο, με ξύλινη στέγη και κόκκινα κεραμίδια. Οι τοίχοι του ήταν

πλίθινοι και τα θεμέλια χτισμένα με μεγάλες πέτρες που τις κουβάλησε ο παππούς μου από το βουνό με το κάρο του. Στα στενά και ψηλά παράθυρα υπήρχαν ακόμη οι εσοχές από τις σιδερένιες βέργες, με τις οποίες τα ασφάλιζαν απ' έξω. Η ευρύχωρη αυλή του ήταν κατάλληλη για να παίζουμε ακόμη και ποδόσφαιρο, όταν πήγαινα διακοπές στο χωριό. Κάτω από την κληματαριά υπήρχε το σιδερένιο αλέτρι, που όργωνε με τα βόδια ο παππούς μου, και

κάποια τσουκάλια που μαγείρευε η γιαγιά μου. Όλα τα εργαλεία και τα αντικείμενα της αυλής μου τους θύμιζαν.

Μπορεί απ' έξω να θύμιζε αποθήκη, μέσα όμως ήταν ένα κανονικό σπίτι. Τα πέντε δωμάτιά του ήταν ευρύχωρα και όλα στη σειρά. Όλα επικοινωνούσαν με εσωτερική πόρτα με το διπλανό του. Στη δεξιά πλευρά του σπιτιού, το προτελευταίο δωμάτιο είχε μετατραπεί σε κουζίνα και σε μπάνιο χωριστά. Τα παράθυρα όλων των χώρων του σπιτιού έβλεπαν στο νότο, κατά την αυλή, αλλά και στον δρόμο δυτικά. Στους τοίχους κρέμονταν παλιές, ασπρόμαυρες φωτογραφίες και μερικές έγχρωμες. Οι κουρτίνες του ήταν όλες υφαντές στον αργαλειό, που είχε η γιαγιά μου στην αποθήκη, το τελευταίο δωμάτιο δεξιά. Στα αριστερά του σπιτιού, βρίσκονταν τα δύο υπνοδωμάτια, της γιαγιάς και του παππού το ένα και των παιδιών τους το άλλο. Στο κέντρο του σπιτιού βρισκόταν το καθιστικό με το τζάκι, απέναντι από την είσοδο.

Απ' όλο το σπίτι εντυπωσίαζε περισσότερο το βασίλειο της γιαγιάς μου, η κουζίνα της. Από το ξύλινο ταβάνι κρέμονταν διάφορα αντικείμενα της ενασχόλησής της με το φαγητό της οικογένειας. Οι τοίχοι ήταν σχεδόν καλυμμένοι από διάφορα πιατικά, ταψιά και κουζινικά, με τα οποία πέρασε την περισσότερη ζωή της η αγαπημένη μου

γιαγιά. Ό,τι κι αν της ζητούσα να μου μαγειρέψει, το έφτιαχνε αμέσως και ήταν μάλιστα πεντανόστιμο. Στο πάτωμα έβλεπες άδεια βαρέλια, τα οποία κάποτε ήταν γεμάτα με λάδι, ελιές, κρασί, τυριά, τουρσιά, αλεύρι, ζάχαρη... Απ' όλα είχε η γιαγιά. Η κουζίνα της, βέβαια, δεν ήταν ηλεκτρική, μαγείρευε με ξύλα, και γι' αυτό το φαγητό ήταν τόσο νόστιμο. Κάθε φορά που έμπαινα στην κουζίνα, ένιωθα να με πλημμυρίζουν μυρωδιές. Στην αυλή, προφυλαγμένη από τους δυο δρόμους και την κοινή θέα, υπήρχε ο φούρνος, όπου έψηνε η γιαγιά μου το ψωμί και κάποια φαγητά. Αργότερα, όταν αντικαταστάθηκαν με ηλεκτρικές συσκευές, η αυλή φιλοξένησε έναν λαχανόκηπο που κύριο στοιχείο του ήταν η τάξη και το μεράκι.

Κάθε φορά που πήγαινα στο σπίτι των προγόνων μου στο χωριό, ανακάλυπτα και κάτι νέο. Μπορεί πια να μη ζούσε κανείς εκεί, όμως η παρουσία του παππού και της γιαγιάς ήταν έντονη σε κάθε γωνιά του σπιτιού τους.

Με τη σύμφωνη γνώμη των υπολοίπων κληρονόμων, αποφασίσαμε τελικά ότι η ζωή για εμάς στο χωριό δεν είχε κανένα μέλλον. Άλλωστε ο ΕΝ.Φ.Ι.Α. κάθε χρόνο ήταν αβάσταχτος. Αποφασίσαμε αρχικά το σπίτι των προγόνων μας να πωληθεί σε όποιον ενδιαφερόμενο – και μαζί, δυστυχώς, να «πουληθούν» τα όνειρα και οι προσδοκίες των προγόνων μου. Όταν, τέλος, δεν υπήρξε ανταπόκριση για την αγορά, αποφασίσαμε να το κατεδαφίσουμε.

Σήμερα στην θέση του σπιτιού των παππούδων μου βρίσκεται ένα κενό οικόπεδο, και το μόνο που μένει να μαρτυρεί την ύπαρξή του είναι η βρύση στη μέση του οικοπέδου και η καστανιά που φύτεψαν πριν από χρόνια οι πρόγονοί μου.

Αναρωτιέμαι, ακόμα και σήμερα, γιατί έπρεπε να συμβιβαστούμε με την ζωή στην πόλη, αποποιούμενοι την καταγωγή μας από την Ειδομένη. Γιατί, ενώ θέλαμε να ζήσουμε μια «άλλη» ζωή δεν τα καταφέραμε; Γιατί έπρεπε να ισοπεδώσουμε ένα σπίτι με ιστορία και μαζί να γκρεμίσουμε την ιστορία αυτού του τόπου;

Ίσως επειδή κάποιοι το επιδιώξαμε αυτό, ίσως εξαιτίας των ερεθισμάτων που λαμβάνουμε στην καθημερινή βιωτή μας, ίσως διότι ο δρόμος που μάθαμε να ακολουθούμε να μη συμβαδίζει με την ζωή στο χωριό. Ίσως κάποιοι μέσα από την κοινωνία να επιδιώκουν να οδηγούμαστε σε αυτό, και να θέλουν να λησμονήσουμε την γνώση που μας μετέφεραν οι πρόγονοί μας, και μέσα από αυτό να χάνουμε την πολιτιστική μας ταυτότητα σπάζοντας τους δεσμούς με την παράδοση.

